

Ущызыгъэгъуаз

Грамматикэр, тхаклэр, жабзэм ихэгъэхъон

Разделэу «Грамматикэр, тхаклэр, жабзэм ихэгъэхъон» зыфилорэм пшъэрылтэу кыгъэуцурэр клэлэцкыкыкхэм яжабзэрэ яакылырэ ахэгъэхъогъэныр, грамматикэм ехылылэгъэ шлэныгъэхэмрэ тхэным ишапхъэхэмрэ икыуклэ кыагурылозэ, тхаклэм икыулайныгъэхэр дэгъоу кызылэклагъэхъэгъэнхэр ары. Джащ фэдэу яныдэльфыбзэ шлу альэгъуным ыкли ар зэрагъэшлэным фэцагъэхэу клэлэегъаджэхэм сабийхэр аплунхэ альэккыным тегъэпсыхъагъэу программэр зэхэгъэуцагъэ. Ублэллэ классхэм ащызэрагъэшлэшт грамматическэ теориер клэлэцкыкхэм кыамхылылэккыным тегъэпсыхъагъэу кыыхъыгъ. Етлани ащ сабийхэм яжабзэ хэхъонымклэ ыкли тхаклэм икыулайныгъэхэр алэклэхъанхэмклэ ишлуагъэу кыэклоштыр кыдэльытагъэу щыт.

Грамматикэмрэ тхаклэмрэ яублэллэ курс разделиллэу зэхэт:

1. «Макъэхэмрэ хъарыфхэмрэ».
2. «Гущылэр».
3. «Гущылэухыгъэхэр»
4. «Псэлъэ зэпхыгъэр»

Ятлонэрэ классым тахыгъо шъхъалэу илэр «Макъэхэмрэ хъарыфхэмрэ» ары. Арэу щыт нахъ мышлэми, ащ нэмыклэу етлани мы классым гущылэу пкыгъохэр, ахэмэ язэрэщыт, ашлэрэр кызырыккхэрэм, гущылэухыгъэм, псэлъэ зэпхыгъэм нэлуасэ ащыфэхъух.

Я 2-рэ классым тхэмафэм адыгабзэм сыхъатищ, илъэсым сыхъат 102 кыыреты.

Ятлонэрэ классыр кызыщаухырэм ехъуллэу клэлэеджаккхэм ашлэн фаехэр:

-алфавитым хэт хъарыфхэр; мэкъэзещэхэмрэ мэкъэзэрэщэхэмрэ зэрээтек 1 ыхэрэр кыагурылоныр;

-макъэхэмрэ хъарыфхэмрэ язэфыщытыклэ ашлэныр;

-тамыгъитлу-тамыгъищклэ кыагъэлъэгъорэ макъэхэр, мэкъэ лужъухэр, урысыбзэм кыыхэккы адыгабзэм кыыхъагъэ гущылэхэм ахэт макъэхэмрэ хъарыфхэмрэ, тамыгъитлоу, тамыгъищэу зэхэт хъарыфхэм ятхык!э ашлэныр;

-гущылэхэр зы сатырэм кыырахэу адрэ сатырэм зэрахъын фаем шапхъэу илэр агурылоныр.

Клэлэеджаккхэм агъэцэкклен фаехэр: -хъарыфхэр кыыхамынэхэу ыкли ахэр зэблэмыгъэуцуккхэу, ятхыккы зэщамыгъакъоу гущылэхэр, гущылэухыгъэхэр, гущылэ 30- 40 зыхэт текстыр дахэу атхыныр;

-тамыгъитлу-тамыгъищэу атхырэ хъарыфхэр зыхэт гущылэхэр пкыкыгъо-пкыкыгъоу агоньныхэр:

-гушы |эхэр зы сатырэм кырахины адрэ сатырэм ахыныр; -мэжэзещэу о-клэ гэпсыгээ пычыгьохэр зыхэт гушы |эхэр хэукьоныгээ хамыш |ыхьэу атхыныр;

-ц |ыфхэм ац |эхэр, альэкьуац |эхэр, ятац |эхэр; кьуаджэхэм, кьалэхэм, псыхьохэм ац |эхэр, хьайуанмэ афаусыгьэхэр хьарыф инклэ кьеггэжьагьэу атхынхэр;

-гушы |эхуыгьэм итхын хьарыф инклэ кьыраггэжьэныр;
-зэрищык |агьэу гушы |эхуыгьэм ьужы точкэ, упч |э, |этыггэ тамыггэ агьэуцуныр;

-гушы |эхуыгьэм хэт член шьхьалэхэр кьагьотынхэр, ахэр хагьэунэфык | ынхэр;

-к |элэеггэаджэм афиггэнэфаггэ |офыгьом ехьыл |агьэу гушы |эхуыгьит |у-гушы |эхуыгьипц зэхаггэуцоныр ьк |и атхыныр.